

paa Amts-Communerne, har man ogsaa fordeelt den paa Communerne. Man har forvovrigt af de Grunde, som den ærede Taler, der sidst satte sig (Rothe) med Rette fremhævede, antaget, at denne Byrde var en Hartkorns Byrde, og burde komme til at hvile paa Land og Kjøbstad efter deres Hartkorn; fordi den knytter sig til Agerdyrkningen, og fordi man fandt, at den burde overføres saameget, som muligt i den Stikkelse og Udstrækning, hvori den hidtil har bestaaet.

Man har troet, at det var godt, at denne Byrde blev lagt paa de større Communer og ikke paa de mindre. Det vilde vist være meget misligt, som der er foreslaaet af en enkelt Taler, at danne særlige Lægder for enhver Hest, der skulde holdes og oprette en egen combined Bestyrelse af Sogneforstanderskaberne — jeg kan tænke med flere Deligere fra hvert Sogn, — for at sørge for, at denne Hest blev holdt saa sparsomt som muligt. Jeg er bange for, at dette ei vilde være noget godt Resultat for Militair-Statens, hvorimod Forholdet maa antages at stille sig bedre, naar det er Autoriteterne for større Districter, som Forpligtelsen paahviler.

Den ærede Taler, som sidst satte sig (Rothe) har foreslaaet, at Districts-Communerne skulde accordere sig fra denne Forpligtelse ved at faae private Folk til at overtage den; men det vilde vistnok føre til mislige Følger, hvorimod Intet vilde være mod, at Amtsraadene faae Foder-Bærterne til at holde Hestene. Men at etablere et stadigt Forhold mellem private Folk og Staten igennem Communen, synes at være noget besynderligt; thi saa maatte Staten hellere directe accordere med de Mænd, som Forpligtelsen skulde gaae over paa, end at benytte Communen forat bringe Sagen istand. Jeg kan heller ikke troe Under, end at de communale Autoriteter, Amtsraadene, som have stor Kjendskab til alle Forhold paa Landet, vilde kunne indrette Sagen paa en saadan Maade, at den blev til Fordeel for Militairstaten og ikke blev mere bekostelig end høist fornødent.

Som bekendt indbefatter Lovudkastet ogsaa en extraordinair Udskrivning af Heste, navnlig paa Grund af Krigsbrug eller særegne

Forhold. Der har høvet sig mange Stemmer mod denne Deel af Loven. Jeg troer dog, at det hører til en velorganiseret Stat, at Institutionerne ere indrettede ligesaavel for Krigstid som for Fredstid, og at det vilde være en Mangel, naar man vilde henskyde alle de Foranstaltninger, som Krigen medfører, til uviste Eventualiteter, som der kunde gjøre sig gjældende. Regjeringen vil altid befinde sig i en meget ubehagelig Stilling, naar den skal træffe extraordinaire Foranstaltninger ved provisoriske Love, uden at have noget som helst Basis i Lovgivningen, som den kunde følge som Regel.

Det kan vistnok synes noget haardt, naar man vil lægge en extraordinair Udskrivning af Heste paa Hartkornet uden nogen særlig Erstatning; men herved maa bemærkes, at det er netop Overgangen fra Krigstid til Fredstid, som gjør særdeles Krav paa Statskassens Resourcer, og at det altsaa netop da vil være vanskeligt at udrede Godtgjørelsen constant, hvorimod det vilde være en Lettelse, naar Godtgjørelsen kunde udsættes til Fredstid, saaledes som det har været Tilfældet med Friksjorsler i Krigstid. Lovudkastet har imidlertid troet, at Udredningsdistricterne i alt Fald kunde faae Hestene tilbage, naar Krigen var endt; thi saa vilde Byrden ikke være saa stor for dem, at man ikke antog, at Hartkorns Besidderne vilde kunne bære den paa en Tid, hvor Staten vilde være i Forlegenhed, hvilket ofte er Tilfældet, naar en Krig udbryder. Imidlertid kan der om alt dette i Lovens enkelte Punkter være Tvivl, paa hvilke jeg dog ikke, paa Sagens nærværende Standpunkt, skal gaae videre ind. Kun troer jeg, at der er overveiende Grunde for, at der i Lovudkastet tages Forholdsregler for, hvorledes man skulde forholde sig med den extraordinair Udskrivning af Heste til Krigsbrug, dersom man vil indrette dette paa en noget anden Basis, end den sædvanlige Bestemmelse om Rytterheste i Fredstid.

Ottefen: Da den næstforegaaende Taler (Rothe) har yttret, hvad jeg havde at fremføre, saa vil det ikke være vidtloftigt, hvad jeg kan have at sige. Jeg ser meget godt, at dette Lovudkast har to Slags Byrder. Den